

POSTANOWIENIE

27 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 27 listopada 2024 r. w Warszawie
zażalenia S.K.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Koszalinie

z 12 sierpnia 2024 r., VII WSC 13/24 (VII Ca 817/23),

w sprawie z powództwa Wspólnoty Mieszkaniowej przy ulicy [...] w K.

przeciwko S.K.

o zobowiązanie do określonego działania,

1) oddala zażalenie;

**2) zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 240
(dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
zażaleniowego z odsetkami, w wysokości odsetek ustawowych
za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas po
upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanemu odpisu
niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty.**

(A.G.)

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Koszalinie postanowieniem z 12 sierpnia 2024 r., odrzucił
skargę kasacyjną pozwanego S.K. (pkt 1), od wyroku tego Sądu z 21 marca 2024
r., wydanego sprawie (sygn. akt VII Ca 817/23) z powództwa Wspólnoty
Mieszkaniowej przy ulicy [...] w K. o zobowiązanie do określonego działania, a
ponadto odrzucił wniosek pozwanego o przywrócenie terminu do złożenia tej skargi

(pkt 2). W ocenie Sądu Okręgowego w Koszalinie skarga kasacyjna pozwanego była niedopuszczalna, gdyż nie spełniła kryterium majątkowego wobec wskazania przez skarżącego wartości przedmiotu zaskarżenia na kwotę 150 zł. Mając na względzie majątkowy charakter sprawy, Sąd Okręgowy postanowił o odrzuceniu tej skargi kasacyjnej, przy czym, przyjął, że odrzuceniu podlegał także wniosek pozwanego o przywrócenie terminu do jej wniesienia wobec niedopuszczalności skargi kasacyjnej.

Postanowienie Sądu Okręgowego w Koszalinie z 12 sierpnia 2024 r. zaskarżył zażaleniem pozwany S.K. odnośnie do jego punktu pierwszego i jednocześnie na podstawie art. 380 w zw. z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. wniósł o jego kontrolę w zakresie punktu drugiego rozstrzygnięcia. Zdaniem żalącego, Sąd Okręgowy w Koszalinie naruszył art. 398² § 1 k.p.c., przez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że przedmiotowa sprawa miała charakter majątkowy. Nadto, w ocenie żalącego, Sąd ten powinien był także, wobec niewątpliwej dopuszczalności przedmiotowej skargi kasacyjnej, rozpoznać wniosek o przywrócenie terminu do jej wniesienia. Pozwany wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w zakresie punktu pierwszego, a odnośnie do punktu drugiego, o jego zmianę poprzez przywrócenie terminu do złożenia skargi kasacyjnej.

W odpowiedzi na zażalenie strona powodowa wniosła o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zasadniczego zarzutu zażalenia, wedle którego Sąd Okręgowy w Koszalinie naruszył art. 398² § 1 k.p.c., przez jego błędną interpretację i w konsekwencji błędne przyjęcie, iż przedmiotem sprawy był spór o prawa majątkowe. W zażaleniu pełnomocnik skarżącego próbował wykazać, że sprawa, w której została wniesiona skarga kasacyjna, nie jest sprawą o prawa majątkowe, lecz o prawa niemajątkowe, a jej rozstrzygnięcie będzie oddziaływać na jego sferę dóbr osobistych (niezasadne pozbawienia możliwości korzystania z tzw. mediów może być uznane, zdaniem pozwanego, za naruszające jego dobra osobiste), a tylko pośrednio na sferę ekonomiczną. Podkreślił także, że spór pomiędzy stronami ma charakter niemajątkowy dotycząc prawa do odbioru sygnału za pośrednictwem zamontowanego na zlecenie

skarżącego sprzętu odbiorczego (antenę satelitarnej), które to prawo zaklasyfikował do *sui generis* dóbr osobistych.

Zgodnie z art. 398² k.p.c. w sprawach o prawa majątkowe skarga kasacyjna jest niedopuszczalna, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych. Przedmiotem sprawy są prawa majątkowe, jeżeli zgłoszone żądanie zmierza do ochrony dobra o majątkowym charakterze, służąc realizacji interesów majątkowych. O kwalifikacji tej decyduje typowy interes, jaki realizuje sporne prawo. Za majątkowe uznaje się prawa rzeczowe, wierzytelności opiewające na świadczenia majątkowe, prawa majątkowe małżeńskie i prawa własności intelektualnej (zob. uchwały Sądu Najwyższego: z 9 grudnia 2005 r., III CZP 111/05, OSNC 2006, nr 11, poz. 183 i z 16 października 2009 r., III CZP 54/09, OSNC 2010, nr 3, poz. 34, oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z 22 czerwca 2012 r., V CSK 291/11, z 16 października 2014 r., III CZ 42/1, z 28 stycznia 2015 r., II CZ 87/14 i z 8 grudnia 2016 r., III CZ 53/16). Konfrontując zaprezentowane powyżej stanowisko Sądu Najwyższego z twierdzeniami skarżącego zawartymi w jego zażaleniu należy stwierdzić, że przedmiotową sprawę można zaliczyć do kategorii spraw z zakresu prawa rzeczowego, jako dotyczącą prawa do korzystania z rzeczy i roszczenia z tym związanego, co wynika przede wszystkim z treści pozwu zawierającego żądanie dochodzone przez stronę powodową – o zobowiązanie pozwanego do określonego do określonego działania - oraz podstawy materialnoprawnej tego żądania. Spór wynikł bowiem z przekroczenia przez pozwanego – według twierdzeń powoda – dozwolonego, według art. 12 ust. 1 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (obecnie tekst jedn. Dz.U. z 2021 r., poz. 1048), zakresu dozwolonego korzystania z części wspólnych budynku przez zamontowanie anteny satelitarnej na elewacji budynku. Taka treść żądania, wywodzona z przepisów regulujących funkcjonowanie wspólnot mieszkaniowych, dotyczyła sporu na tle zarządu nieruchomością wspólną, a więc będącej przedmiotem współwłasności. Sprawy wywołane sporem wynikającym z zarządu nieruchomością wspólną – a więc objętej węzłem współwłasności - należą niewątpliwie do spraw o prawa majątkowe według terminologii użytej w art. 398² § 1 k.p.c., w których o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia, która nie może być niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych.

Tej kategorii sprawie można przypisać wartość ekonomiczną (rynkową), o czym świadczy chociażby koszt demontażu anteny z elewacji budynku. Wyżej przedstawionej oceny charakteru sprawy nie zmienia szeroko uzasadnia w uzasadnieniu zażalenia okoliczność, że wykonanie wyroku uwzględniającego powództwo może oddziaływać także na chronione dobra pozwanego o charakterze niemajątkowym. Taki skutek występuje często w przypadku realizacji orzeczeń dotyczących praw rzeczowych np. powództaw o wydanie nieruchomości, co nie oznacza, że przez to sprawę należy kwalifikować jako mającą charakter niemajątkowy. Ubocznie tylko należy zauważyć, że w toku postępowania przed wniesieniem skargi kasacyjnej majątkowego charakteru sprawy jako majątkowej nie kwestionował sam pozwany, o czym świadczy treść odpowiedzi na pozew (k. 49), w którym nie podniesiono zarzutu rozpoznawania sprawy przez niewłaściwy sąd (zob. art. 17 pkt 1 k.p.c.) oraz treść apelacji wniesionej od wyroku Sadu pierwszej instancji (k. 151), w której wskazano wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 150 zł. Uwzględniając powyższą ocenę Sąd Okręgowy w Koszalinie trafnie zakwalifikował sprawę jako majątkową w rozumieniu art. 398² § 1 k.p.c. W konsekwencji, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia wyrażała się kwotą 150 zł, która, nadto, nie była kwestionowana (tożsama zarówno w treści pozwu, jak też, w zakresie środków zaskarżenia), skargę kasacyjną pozwanego należało uznać za niedopuszczalną (art. 398² § 1 k.p.c.) i podlegającą odrzuceniu przez Sąd drugiej instancji na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

W tej sytuacji rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosku pozwanego o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej zasadnie zostało odrzucone w świetle art. 171 k.p.c. Jedynie uzupełniającą należy wskazać, że zgodnie z art. 394¹ § 1 pkt 1 k.p.c. zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną albo skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Postanowienie odrzucające wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej nie jest takim orzeczeniem, gdyż nie zostało ono wymienione w § 1 pkt 2 oraz w § 3 tego przepisu. Przy rozpoznawaniu zażalenia na postanowienie odrzucające skargę kasacyjną, na wniosek skarżącego zawarty w zażaleniu (art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 380 k.p.c.), Sąd Najwyższy może jednak badać zasadność odmowy

przywrócenia terminu do dokonania czynności koniecznych dla wniesienia skargi albo zasadność odrzucenia takiego wniosku (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 sierpnia 1999 r., I CKN 367/99, OSNC 2000, nr 3, poz. 48, uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 31 maja 2000 r., , OSNAPiUS 2000, nr 24, poz. 887, uchwałę Sądu Najwyższego z 4 stycznia 2008 r., III CZP 119/07, OSNC-ZD 2008, nr D, poz. 98 oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z z 20 września 2013 r., II CZ 50/13, z 25 czerwca 2014 r., IV CZ 36/14, z 24 września 2015 r. i z 26 kwietnia 2019 r., V CZ 16/19).

Z tych wszystkich względów, na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w punkcie pierwszym sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, § 1¹, art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1, art. 394¹ § 3 oraz przepisów § 10 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 1935).

(A.G.)

r.g.